

У Мляе
Вялікае Княства

* * *

Памалюся я,
Каб тысячы год жыла Беларусь,
І стаяў народ.

1995 г.

Зброя

„І сьветлы дзень,
І цёмна ноч...”

Як сьлед у сьлед – адна дарога:
Наканаваны перасьлед
З калыскі роднай, ад парога.

Нам бы разам прайсьці гэтка шлях,
Толькі б разам, усім,
Каб ніхто не памёр у самоце.
Але вось жа зірнём:
Хтось ідзе па касьцях,
Удае, што сьвяты,
Той – шукае брыдоту ў цноце.
Гэты здаў маскалям Матчын дар,
Залатыя, сьвятыя кляйноты,
Прадаецца з душой
За халуйскае месца пад плотам.

Як запыніць арду,
Што распаўзаецца, як ноч,
Па нашых гонях?
Як цемру цемраў зваяваць,
Калі ў пустэчы душы?
Пойдзем жа, сябра, у пачатак,
На беларускі ўбіты шлях,
Дзе прамаўляе
Наш вечны і любімы Бог,
Дзе ляжыць наша вострая зброя,
Дзе чакаюць нас моцныя коні.
Шкода мне, што я ўжо не юнак,
Пагуляў бы пад посьвіст Пагоні.
Зброя – слова
І зброя – меч.
Укладайма ў рукі і ў голаў –
І наперад! Жыве Беларусь!
Слава! Слава народным героям!

Конь

На раніцы да брамы
Без ездака, адзін,
Як мара, праз туман
Прыбег у пене белы конь.
І ціха ржэць,
І капытамі зямлю б'ецьць...
Ня жалься, кося,
Не іржы.
Я йшчэ жывы.
Я гобраць табе зацугляю

І ў чыстае поле паеду з табой,
Твайго ездака пахаваго...
Імчымся, мой кося,
З табой наўздагон.
Хай веецца прапар пад ветрам.
Мы ворагаў цьму насыціаем.
Сячы, мой мячыска, сячы...
А ты ж, кося,
Вярніся да брамы з палёў.
А ты ж, кося,
Вярніся да брамы ізноў.
Там цябе
Малады мой сыноч прычкае.

2003 г.

Княства

– Рушайма, йдзем, – прамовіў князь. –
Сьпяшайма дадому,
 у нашае Княства,
Прыўкраснае, нібы бор,
І сьветлае, нібы лета,
Калі над Нараччу
 белы ляціць бацяп.

Там чакае нас Бог.
Там гарцуюць крылатыя коні...
Йдзем
Па гарах і далах,
Нібы лава,
З Крыжам і косамі,
І пратубэранцам Сонца.
Йдзем
Цугам, нібы Птушыны Шлях,
Калі зьнікае Месяц.
Абкружам Зямлю –
Йдзем
Бясконца
У наша Княства.

2004 г.

Краіна

Вось край мой найлюбшы.
Вось рэкі й вазёры,
Й крыніцы чыстыя...
А чаму ж крыніцы чыстыя
І цішыня паўдзённая,
І васількі цвітуць?
І маладога жыта польны пах,
І родны сьвет – Айчыны звон,
Што вечна існуе...
Бо ёсьць нам – Вялікае Княства,
Бо маем – вялікае войска,
Бо ёсьць наш вялікі князь...
І ведаем мы:
Будзе вечна Вялікае Княства.
І тысячы пагоняў
Стуганяць па сьлядох вайны.

2004 г.

* * *

Цяжка, але ёсьць сэнс.

Пуга

Йдучы па дарозе,
Я спаткаў чалавека.
Ён быў вельмі яшчэ малады.
А, можа, й стары.
Бо крычаў, як іонак
І казаў, як мудрэц:
„О, воля! Свабода!
О, сьветлы дзень народны!
О, Беларусь!
О, Беларусь, мая пышшына!
О, цьвет наш бел-чырвона-белы!”
І так хораша мне было яго слухаць.
„Пойдзем, – кажу, – змагацца
За волю, за долю.
Пойдзем – за Беларусь!”
„Ужо йдзем, – сказаў чалавек.—
Я йду табе ўсьлед.
Рушайма! Пайшлі!
Без аглядкі, да зор!”
І вузкай кручастай дарогай
Мы йшлі пад гару.
Абсыпалі каменьне ногі мае.
Зацінаў мне дыханьне пыл –
Але йду.
Вось і вечар ужо.

Цямнее каменнай дарогі брыло.
Азірнуўся назад –
За плячыма нікога ў мяне не было.
Тады збоку
Убачыў я йшчэ аднаго
Ён хораша граў і сьпяваў пра свабоду.
– Каго любіш? – пытаю яго.
– Люблю Беларусь.
– Дык пайшлі ваяваць.
– Я б пайшоў, але ж могуць забіць.
Толькі я павярнуўся ісьці,
Ажно бачу,
Што трэці відаць чалавек.
Ён сядзеў на скале
І ўзіраўся пад ногі.
– Ці хочаш свабоды? – пытаю яго.
– Хачу, – кіўнуў чалавек у адказ.
– То пойдзем, – кажу.
– Як пайду, тады што мне за гэта дасі?
„І што б мне было яму даць?“ –
Думаў я, адыходзячы прэч.
Аж тут бачу
Шырка рукі раськінуў
І нагамі ў даліну
Віцька ляжыць праз дарогу.
– Здароў, Віцька! – кажу. – Беларусь любіш?
– Люблю.
– Свабоды хочаш?
– Ага.
– А ці хочаш, каб даў?
– Хачу, – ажывіўся Віцька.
– Чакай, дам.
Сказаўшы гэта, я звяў добрую пугу,
І, сьперазаўшы Віцьку,
Пагнаў яго перад сабой да свабоды.
От гэтак, думаю, і дойдзем,
Дойдзем мы да Беларусі.

2004 г.

Хмары

Па дарозе з Ломжы да Аўгустава ўсе краявіды выклікаюць давер, быццам даўно тут быў і ўсё знаёма, і нават таямніцы, што месцяцца ў душы. А навокал вёскі: Папова ды Дабрыялава, Муравы ды Горкі, Буды, Гута, Прытулава ды Залесьсе, Кучыны ды Міхны, Дзягілі, Гнатава, Шчучын, Грады ды Бочкі...

Усё, што засталася ад беларусаў, якія жылі тут яшчэ сто гадоў таму – гэта назовы вёсак ды рэчка Нарва, што коціцца ў Буг, ды зямля... знаёмыя краявіды, да болю знаёмыя далі. Калі гляджу на іх, як змяняюцца плывуць прад вачыма, расцякаюцца фарбамі ды палямі, дрэвамі на пагорках, сьнягамі й травамі ды зялёнай рунню, жаўцізнай і жытамі ды сьвежай ральлёй пад мокрым шэрым цёплым небам – усё гэта запаланне мой зрокавы сьвет і зьмешваецца, як мара, як палітра, як вадаспад, і напайняецца музыкай слых.

Гэтак гучыць зямля... Пэўна, яна ўзгадала мяне, пазнала... Я твой, зямля, твой. Я чую цябе...

Хацеў пагаварыць зь людзьмі, што тутака засталіся, з былымі беларусамі. Такія падобныя ў іх абліччы. Але лепей не гаварыць...

Гэтак думаю я на дарозе з Ломжы да Аўгустава, едучы ў Вільню. І тады я сабе напісаў:

Калі страцілі Княства,
Цемры чарод увайшлі на зямлю.
Тупат іх капытоў,
Нібы гул ад грымотных хмар.
Як лавіна вады, клубам пыл!
Як пад ветрам пажар
Па верхавінах дрэў,
Па галовах над намі шуміць
Без канца, несціхана
Па нашым Княстве.
Між стагтаных палёў,
Сярод дымных кастрышч
Мы чакаем сваёй пары.
Яна прыйдзе, як звон.
Яна будзе, як вецер з высокіх нябёс.
Яна стане, як польмя душ,
І як сэрца агонь,
Калі вернецца наша Княства.

2004 г.

